

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2026 m. kovo 9 d. Nr. 21RE-
(AG-48/01-2026)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės, Žydrūno Plytniko (pranešėjas) ir Ingridos Sabaliauskienės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo pareiškėjos (duomenys neskelbtini) skundą atsakovei Širvintų rajono savivaldybės administracijai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja (duomenys neskelbtini) (toliau – pareiškėja) skunde prašo: 1) panaikinti Širvintų rajono savivaldybės administracijos (toliau – atsakovė, Administracija) 2026 m. sausio 19 d. sprendimą Nr. 42 (toliau – Sprendimas); 2) perduoti klausimą atsakovei nagrinėti iš naujo, įvertinant faktines aplinkybes bei laikantis teisės aktų reikalavimų.

Pareiškėja nurodo, jog 2025 m. lapkričio 11 d. per socialinės paramos informacinę sistemą (toliau – SPIS) Administracijai pateikė prašymą skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją už laikotarpį nuo 2025 m. spalio 1 d. iki 2026 m. kovo 31 d. (toliau – Prašymas). Pareiškėja nebuvo informuota, kad trūksta dokumentų, tačiau Administracija priėmė Sprendimą ir atmetė Prašymą. Pareiškėja nesutinka su Sprendimu, nes jame neįvertintos visos reikšmingos aplinkybės. Iš esmės Prašymas buvo atmestas motyvuojant tuo, jog pareiškėja nepateikė įrodymų, kad jos sesuo su vaikais negyvena kartu name, esančiame adresu (duomenys neskelbtini) (toliau – Namas). Šiuo atveju, Administracija atlikusi buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimą nenustatė, jog sesuo su vaikais gyventų kartu. Pareiškėja pažymi, kad sesuo su vaikais negyvena Name ir su jais nevedamas bendras ūkis. Pareiškėjos sesuo su vaikais gyvena ir nuomojasi būstą Vilniaus mieste. Reikalavimas pateikti nuomos sutartį, kuri patvirtintų, jog sesuo su vaikais nuomojasi būstą Vilniaus mieste, nėra numatytas teisės aktuose.

Pareiškėja 2026 m. vasario 10 d. pateikė papildomus dokumentus.

Pareiškėja 2026 m. vasario 17 d. pateikė papildomus paaiškinimus. Pareiškėja nurodo, jog nors jos sesers ir vaikų deklaruota gyvenamoji vieta yra (duomenys neskelbtini), tačiau deklaruota gyvenamoji vieta savaime nepatvirtina, kad asmenys gyvena kartu, ar kad bendrai veda ūkį. Vertinant teisę į piniginę socialinę paramą, turi būti nustatomos visos aplinkybės, t. y. ar asmenys faktiškai gyvena kartu, ar veda bendrą buitį, turi bendrą biudžetą, dalijasi pajamomis ir išlaidomis. Pareiškėjos sesuo yra Namo bendrasavininkė, tačiau tai nereiškia, kad ji gyvena kartu. Be to, teisės aktai nenumato pareigos pareiškėjai pateikti kito asmens nuomos sutartį kaip vienintelį ar privalomą įrodymą, paneigiant bendro ūkio vedimą. Nuomos sutarties nepateikimas savaime neįrodo faktinio gyvenimo kartu. Sprendimas turi būti grindžiamas visapusišku faktinių aplinkybių vertinimu, o ne vien formaliu dokumento nepateikimu. Administracija nepateikė objektyvių įrodymų, patvirtinančių, kad sesers šeima faktiškai gyvena Name. Be to, pareiškėjos sutuoktinis šiuo metu nedirba dėl objektyvių, t. y. 2025 m. birželio 23 d. buvo sunkiai sužalota pareiškėjos ir jos sutuoktinio

nepilnametė dukra. Jos gydymas ir reabilitacija tęsiasi iki šiol, reikalinga nuolatinė priežiūra, lydėjimas į gydymo įstaigas bei dalyvavimas gydymo procese. Dėl šių aplinkybių vienas iš tėvų šiuo laikotarpiu negali įsidarbinti.

Atsakovė Administracija atsiliepime į pareiškėjos skundą jį prašo atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė nurodo, jog pareiškėja teikdama Prašymą siekė gauti Namų šildymo išlaidų kompensaciją. Pareiškėja Prašyme nurodė, kad Name, dėl kurio šildymo išlaidų kompensacijos kreiptasi, gyvenamosios vietos nedeklaruoja kitos bendrai gyvenančių asmenų grupės, taip pat kartu su Prašymu pateikė savo sesers pareiškimą, kad Name ji faktiškai negyvena. Prašymo nagrinėjimo metu, siekdama nustatyti, ar pareiškėja atitinka Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – Įstatymas) nustatytus reikalavimus bei sąlygas ir pagal Įstatymą turi teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, Administracijos Socialinės paramos skyriaus specialistai patikrino duomenis duomenų bazėse. SPIS Duomenų atvėrimo platformos (toliau – DAP) duomenimis, priešingai nei nurodo pareiškėja, Name gyvenamąją vietą deklaruoja aštuoni asmenys. Tuo tarpu pareiškėja nurodė penkis šeimos narius.

Administracija vadovaudamasi Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 12 punktu, teikdama piniginę socialinę paramą, turi teisę papildomai apklausti asmenis, kurie kreipiasi dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar gauna šią paramą, tikrinti jų pateiktus dokumentus ir reikalauti papildomų duomenų, įrodančių bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens teisę į piniginę socialinę paramą. Įstatymo 8 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad jeigu viename būste gyvenamąją vietą yra deklaravę keli asmenys ar asmenų grupės (bendrai gyvenantys ar vieni gyvenantys), kurie už šildymą ir (ar) vandenį atsiskaito pagal vieną bendrą sąskaitą, tačiau bent vienas iš jų neturi teisės į kompensaciją, tuomet kompensacija neskiriama nei vienam tame būste deklaruotam asmeniui ar asmenų grupei. Tačiau Įstatymo 8 straipsnio 7 dalyje numatyta išimtis, t. y. jeigu asmuo yra deklaravęs gyvenamąją vietą tame būste, bet faktiškai gyvena kitur, jo teisė į kompensaciją pagal deklaruotą adresą nėra nustatoma. Taigi, siekiant gauti kompensaciją, būtina įrodyti faktinį būsto nuomos (gyvenimo kitur) faktą. Būsto nuomos faktą patvirtina būsto nuomos sutartis (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.477 straipsnis).

Teigia, jog pareiškėja 2025 m. gruodžio 17 d. buvo informuota, kad siekiant patikrinti bendrai gyvenančių asmenų buities ir gyvenimo sąlygas Name, dėl kurio šildymo išlaidų kompensacijos kreiptasi, bus surašomas buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktas. Pareiškėjai 2026 m. sausio 6 d. atvykus į Administracijos Socialinės paramos skyrių buvo surašytas Buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktas Nr. 1 (toliau – Aktas). Jo surašymo metu pareiškėja žodžiu informavo, kad pareiškėjos sesuo ir du jos vaikai yra deklaravę gyvenamąją vietą Name, tačiau šie asmenys faktiškai gyvena kitu adresu, t. y. nuomojasi būstą. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjos Prašyme pateikti duomenys nesutapo su jos vėliau išsakytais teiginiais dėl Name gyvenamąją vietą deklaravusių, tačiau kitur gyvenančių asmenų, pareiškėjos buvo paprašyta pateikti papildomus teisę į piniginę socialinę paramą įrodančius dokumentus, kurie patvirtintų, kad sesuo nuomojasi kitą būstą. Pareiškėja nurodė, kad būsto nuomos sutartis nėra sudaryta ir papildomi dokumentai nebus pateikti.

Aktas buvo priimtas remiantis pareiškėjos pateikta subjektyvia informacija. Įrodymų, patvirtinančių, kad pareiškėjos sesuo ir jos vaikai faktiškai gyvena ar nuomojasi būstą kitu adresu, Administracijai pateikta nebuvo. Kadangi pareiškėjos sesuo ir jos du vaikai yra deklaravę gyvenamąją vietą tuo pačiu adresu ir nesant tai paneigiančių įrodymų, nėra teisinio pagrindo jų nelaikyti kartu gyvenančiais asmenimis Name.

Atsakovė 2026 m. vasario 24 d. pateikė papildomus paaiškinimus. Atsakovė nurodo, jog vadovaujantis Įstatymo nuostatomis, siekiant gauti šildymo išlaidų kompensaciją, kai Name yra deklaruoti, tačiau faktiškai negyvena kiti asmenys, galimi šie alternatyvūs variantai, t. y. visi Name gyvenamąją vietą deklaravę asmenys pateikia prašymus–paraiškas (kaip viena šeima ar atskiros šeimos / asmenys), nurodydami savo pajamas ir turtą pagal Įstatymo reikalavimus. Pareiškėja kreipiasi viena, jeigu įrodoma, kad kiti būste gyvenamąją vietą deklaravę asmenys faktiškai nuomojasi kitą būstą (pareiškėjai taikoma Įstatymo 8 straipsnio 7 dalyje nustatyta išimtis), pagal kurią bendrai gyvenantys asmenys, nuomojantys būstą kitoje vietoje ir pateikę Administracijai registruotą

nuomos sutartį ar kitus nuomos faktą pagrindžiančius dokumentus, nėra įskaitomi į pareiškėjos namų ūkio sudėtį nustatant teisę į piniginę socialinę paramą. Taip pat panaikinus pareiškėjos sesers ir jos vaikų deklaruotą gyvenamąją vietą Name, pareiškėja kreipiasi viena. Pagal Įstatymą pareiškėja, siekdama pasinaudoti Įstatymo 8 straipsnio 7 dalyje nustatyta išimtimi, privalo pagrįsti jos taikymą ir įrodyti, kad gyvenamąją vietą Name deklaravę, bet kitur faktiškai gyvenantys asmenys nuomojasi kitą būstą, tačiau pareiškėja tokių duomenų nepateikė. Pareiškėja neįrodė esant visus Įstatyme nustatytus reikalavimus ir sąlygas piniginei socialinei paramai gauti.

Skundas tenkintinas

Byloje nagrinėjamas administracinis ginčas dėl Administracijos Sprendimo teisėtumo.

Bylos duomenimis nustatyta, jog pareiškėja 2025 m. lapkričio 11 d. pateikė atsakovei Prašymą skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją už laikotarpį nuo 2025 m. spalio 1 d. iki 2026 m. kovo 31 d. Pareiškėja Prašyme nurodė, kad Name, dėl kurio šildymo išlaidų kompensacijos kreiptasi, gyvenamosios vietos nedeklaruoja kitos bendrai gyvenančių asmenų grupės, taip pat kartu su Prašymu pateikė savo sesers 2025 m. spalio 26 d. pareiškimą, kad Name ji faktiškai negyvena.

Administracijos Socialinės paramos skyrius 2026 m. sausio 6 d. surašė Akta. Akte nurodyta, kad pareiškėja Name gyvena su vyru ir trimis vaikais. Šeimos pajamos – pastovus darbo užmokestis. Piniginė socialinė parama reikalinga dėl nedarbo. Akto 10 skiltyje „Tikrinusių asmenų išvados ir rekomendacijos“ nurodyta, kad pareiškėja su vyru augina tris nepilnamečius vaikus Name. Šeima šiuo adresu gyvena nuo 2012 m., tačiau tuo pačiu adresu taip pat yra deklaruota pareiškėjos sesuo ir du jos vaikai. Nustatyta, kad pareiškėjos sesuo faktiškai gyvena su šeima adresu (duomenys neskelbtini). Ji nuomojasi butą, tačiau nuomos sutartis nėra sudaryta. Sesers vaikas lanko mokyklą Vilniuje. Pareiškėjos sesuo dirba, jos vyras yra bedarbis ir registruotas Užimtumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Administracijos Socialinės paramos skyrius priėmė Sprendimą, kuriuo atmetė pareiškėjos Prašymą skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją už laikotarpį nuo 2025 m. spalio 1 d. iki 2026 m. kovo 31 d., nes pareiškėja laiku nepateikė reikalingų dokumentų (Įstatymo 20 straipsnio 6 dalis). Sprendime nurodyta, kad pareiškėjos atveju viename būste gyvenamąją vietą yra deklaravę daugiau bendrai gyvenančių asmenų ir jie taip pat turi kreiptis dėl šildymo išlaidų kompensacijos.

Įstatymas nustato piniginės socialinės paramos teikimo principus, finansavimo šaltinius, piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat piniginės socialinės paramos, teikiamos nepasiturintiems gyventojams, kai suaugę asmenys yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas (Įstatymo 1 straipsnio 1 dalis).

Pagal Įstatymo 5 straipsnio 2 punktą viena iš piniginės socialinės paramos rūšių yra būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos. Įstatymo 25 straipsnis įtvirtina piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų pareigas, tarp kurių yra ir pareiga piniginę socialinę paramą gaunčiam asmeniui pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą prašymo-paraiškos formą ir jos priedus pateikti visą ir teisingą informaciją, įrodančią bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens teisę gauti piniginę socialinę paramą, ir būtinus piniginei socialinei paramai gauti dokumentus.

Įstatymo 8 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad jeigu viename būste gyvenamąją vietą yra deklaravę ir (arba) būstą nuomojasi bendrai gyvenantys asmenys ir vienas gyvenantis asmuo ir (arba) dvi ar daugiau bendrai gyvenančių asmenų grupių, ir (arba) du ar daugiau vienu gyvenančių asmenų, kurie už būsto šildymą ir (ar) geriamąjį vandenį, ir (ar) karštą vandenį atsiskaito pagal vieną sąskaitą (atsiskaitomąją knygele), tačiau bent viena (vienas) iš jų neturi teisės į kompensacijas, jos neskiriamos nė vienai iš šių bendrai gyvenančių asmenų grupių ir nė vienam iš vienu gyvenančių asmenų.

Įstatymo 8 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad gyvenamąją vietą būste deklaravusių, tačiau būstą kitur nuomojančių bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens teisę į kompensacijas deklaruotos gyvenamosios vietos būste nenustatoma.

Įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje nurodyta, jog kreipdamasis dėl piniginės socialinės paramos, asmuo pateikia asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos prašymą-paraišką ir jos priedus bei prašyme-paraiškoje nurodo

piniginės socialinės paramos skyrimui ir apskaičiavimui būtinus duomenis apie: 1) save ir bendrai gyvenančius asmenis; 2) veiklos pobūdį; 3) turimą turtą ir šio Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 6–11 punktuose ir 2 dalyje nurodyto turto vertę; 4) gaunamas pajamas; 5) kitą piniginei socialinei paramai gauti būtiną informaciją.

Pareiškėja nesutinka su Sprendimu, nes jame neįvertintos visos reikšmingos aplinkybės. Pareiškėjos nuomone, jos nepagrįstai buvo prašoma pateikti nuomos sutartį, kuri patvirtintų, jog sesuo nuomojasi būstą Vilniaus mieste. Sprendimas atmesti Prašymą priimtas tuo pagrindu, nes pareiškėja laiku nepateikė reikalingų dokumentų, tačiau ji negavo jokio dokumento, pagal kurį jai reiktų pateikti trūkstamą medžiagą.

Atsakovė nesutinka su pareiškėjos argumentais ir paaiškina, kad 2026 m. sausio 6 d. pareiškėjai atvykus į Administracijos Socialinės paramos skyrių buvo surašytas Aktas. Jo metu pareiškėja žodžiu nurodė, kad sesuo ir jos vaikai yra deklaravę gyvenamąją vietą Name, tačiau faktiškai gyvena kitur, t. y. nuomojasi būstą Vilniaus mieste. Kadangi ši informacija nesutapo su Prašyme pateiktais duomenimis, pareiškėjos 2026 m. sausio 6 d. Administracijos Socialinės paramos skyriuje buvo paprašyta pateikti papildomus dokumentus, patvirtinančius, jog sesuo su vaikais nuomojasi būstą kitur (pvz., nuomos sutartį). Pareiškėja žodžiu informavo, kad faktiškai ji nuomojasi būstą Vilniaus mieste, tačiau nuomos sutartis nėra sudaryta ir papildomi dokumentai nebus teikiami. Atsakovė atsiliepime nurodo, jog Akte pateiktos išvados grindžiamos pareiškėjos pateikta subjektyvia informacija.

Kaip minėta, Administracijos Socialinės paramos skyrius priėmė Sprendimą, kuriuo atmetė pareiškėjos Prašymą skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją už laikotarpį nuo 2025 m. spalio 1 d. iki 2026 m. kovo 31 d., nes pareiškėja laiku nepateikė reikalingų dokumentų (Įstatymo 20 straipsnio 6 dalis). Sprendime nurodyta, kad pareiškėjos atveju viename būste gyvenamąją vietą yra deklaravę daugiau bendrai gyvenančių asmenų ir jie taip pat turi kreiptis dėl šildymo išlaidų kompensacijos.

Įstatymo 20 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad savivaldybės administracija gautą prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti užregistruoja prašymo-paraiškos pateikimo dieną ir prašymą-paraišką pateikusiam asmeniui įteikia informacinį lapelį. Jeigu pateikti ne visi reikiami dokumentai, informacija apie trūkstamus dokumentus įrašoma į informacinį lapelį. Piniginei socialinei paramai gauti trūkstami dokumentai pateikiami ne vėliau kaip per mėnesį nuo prašymo-paraiškos pateikimo dienos, išskyrus atvejus, kai pajamos piniginei socialinei paramai gauti apskaičiuojamos šio įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta tvarka. Kai pajamos piniginei socialinei paramai gauti apskaičiuojamos šio įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta tvarka, piniginei socialinei paramai gauti trūkstami dokumentai pateikiami ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo prašymo-paraiškos pateikimo dienos. Jeigu asmuo nustatytu laiku nepateikia trūkstamų dokumentų, savivaldybės administracija per 5 darbo dienas priima sprendimą neteikti piniginės socialinės paramos ir asmeniui gražina jo pateiktus dokumentus.

Iš byloje esančių duomenų nustatyta, kad pareiškėjai pateikus Prašymą jai buvo įteiktas informacinis lapelis, kuriame pažymėta, jog pateikti visi reikalingi dokumentai. Informacinio lapelio lentelės skiltyje „Nepateikti dokumentai“ nenurodyta, kad pareiškėja turėtų pateikti papildomus dokumentus ar paaiškinimus. Taigi, nors Sprendimas grindžiamas Įstatymo 20 straipsnio 6 dalimi, iš byloje esančio informacinio lapelio turinio nenustatyta, kad pareiškėja būtų informuota apie trūkstamus dokumentus ir įpareigota juos pateikti per Įstatymo 20 straipsnio 6 dalyje nustatytą terminą. Byloje taip pat nėra duomenų, kad pareiškėjai vėliau būtų raštu nurodyta pateikti papildomus dokumentus ar paaiškinimus. Atsakovė atsiliepime nurodo, kad 2026 m. sausio 6 d. pareiškėjos atvykus į Administraciją buvo paprašyta pateikti papildomus dokumentus (nuomos sutartį), patvirtinančius aplinkybę, jog sesuo su vaikais, deklaravusi gyvenamąją vietą tame pačiame būste (Name), faktiškai gyvena kitur (nuomojasi būstą Vilniuje), tačiau nenustatyta, jog pareiškėjai būtų pateiktas raštas su įpareigojimu pateikti minėtus dokumentus. Vien žodinis įpareigojimas pateikti trūkstamus dokumentus nelaikytinas tinkamu Įstatymo 20 straipsnio 6 dalies prasme. Įstatymas imperatyviai numato pareigą savivaldybės administracijai informuoti asmenį apie trūkstamus dokumentus, tai aiškiai nurodant informaciniame lapelyje, o asmeniui jų nepateikus per nustatytą terminą, priimti sprendimą neteikti paramos. Taigi, aukščiau nurodytos aplinkybės patvirtina, kad Įstatymo 20 straipsnio 6 dalyje įtvirtintos procedūros šiuo atveju nebuvo laikytasi.

Be to, paaiškėjus, kad pagal SPIS DAP duomenis Name gyvenamąją vietą yra deklaravę aštuoni asmenys, o pareiškėja Prašyme nurodė penkis, Administracija, vadovaudamasi Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 12 punktu, turėjo teisę imtis papildomų veiksmų, t. y. Prašymo nagrinėjimo metu pareikalauti papildomų duomenų, pagrindžiančių teisę į piniginę socialinę paramą. Tačiau byloje nėra duomenų, kad atsakovė būtų pasinaudojusi šia teise ir nustatyta tvarka būtų raštu pasikreipusi į pareiškėją dėl nustatytų neatitikimų.

Įstatymo 20 straipsnio 9 dalyje nurodyta, kad buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktas yra vienas iš dokumentų teisei į piniginę socialinę paramą nustatyti.

Pagal Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 8 punktą, savivaldybės administracija, teikdama piniginę socialinę paramą, kilus pagrįstų įtarimų dėl prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų apie turimą turtą ir gaunamas pajamas, privalo tikrinti bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas, turimą turtą ir užimtumą, surašyti buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, kurio pagrindu piniginė socialinė parama gali būti skiriama, neskiriama ar nutraukiamas jos mokėjimas.

Pagal Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 11 punktą, savivaldybės administracija turi teisę patikrinusi bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas ir surašiusi buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, neteikti kompensacijų ar nutraukti jų teikimą, jeigu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo deklaruoja gyvenamąją vietą būste arba jį išsinuomoja, bet jame faktiškai negyvena, arba kartu su vienu gyvenančiu asmeniu arba bendrai gyvenančiais asmenimis būste nuolat faktiškai gyvena asmuo (asmenys), kuris (kurie) nėra deklaravęs (deklaravę) gyvenamosios vietos būste arba jo nesinuomoja.

Taigi, sprendimas dėl piniginės socialinės paramos skyrimo, neskyrimo ar jos nutraukimo, esant abejonių dėl faktinių gyvenimo sąlygų, gali būti priimamas patikrinus asmens gyvenimo sąlygas ir surašius buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą.

Iš byloje esančių duomenų nustatyta, kad 2026 m. sausio 6 d. buvo surašytas Aktas. Atsakovė atsiliepime nurodo, jog Aktas buvo surašytas pareiškėjai 2026 m. sausio 6 d. atvykus į Administracijos Socialinės paramos skyrių. Atitinkamai, prieš tai nurodytos aplinkybės patvirtina, kad Akto surašymo metu faktiškai nebuvo atliktas patikrinimas Name. Toks Akto surašymas, nepatikrinus gyvenimo sąlygų, neatitinka prieš tai nurodytų Įstatymo nuostatų, pagal kurias buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktas gali būti surašytas tik patikrinus asmens gyvenimo sąlygas.

Atsakovė nurodo, jog pareiškėja nepateikė įrodymų, kurie patvirtintų, kad sesuo su vaikais faktiškai gyvena ar nuomojasi būstą kitu adresu. Kaip matyti pareiškėja neneigia aplinkybės, kad ji nepateikė nuomos sutarties, tačiau pabrėžia, jog atsakovė nepagrįstai reikalavo pateikti duomenis, kurie patvirtintų, kad pareiškėjos sesuo nuomojasi būstą Vilniaus mieste. Pareiškėja nurodo, jog jos sesuo su vaikais negyvena Name ir kartu bendro ūkio neveda.

Vertinant aplinkybę, ar pareiškėjos sesuo su vaikais galimai gyvena / negyvena kartu su pareiškėja (Įstatymo 8 straipsnio 6 dalies prasme) bei deklaruotos ir gyvenamosios vietos santykį, Komisija vadovaujasi CK 2.16 straipsnio 1 dalimi, kurioje nurodyta, jog fizinio asmens gyvenamąją vietą laikoma ta, kurioje jis faktiškai dažniausiai gyvena. Pagal CK 2.17 straipsnio 1 dalį nustatant fizinio asmens gyvenamąją vietą, atsižvelgiama į asmens faktinio gyvenimo toje vietoje trukmę ir tęstinumą, duomenis apie asmens gyvenamąją vietą viešuosiuose registruose, taip pat į paties asmens viešus pareiškimus apie savo gyvenamąją vietą. Ta aplinkybė, jog asmuo deklaravo gyvenamąją vietą, nebūtinai reiškia, kad jis ten gyvena, nes sprendžiant gyvenamosios vietos klausimą, svarbu nustatyti asmens ryšį su gyvenamąja vieta, o ne formalų jos deklaravimą. Duomenys apie fizinių asmenų gyvenamąją vietą kaupiami viešame Gyventojų registre, tačiau aiškinant nurodytų nuostatų turinį, kasacinis teismas pažymi, kad pagal CK 2.17 straipsnio 1 dalį registro duomenys apie fizinio asmens gyvenamąją vietą yra tik vienas iš kriterijų gyvenamajai vietai nustatyti (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. balandžio 5 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-152/2011; 2003 m. lapkričio 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-1042/2003).

Kaip minėta, pagal aukščiau aptartų teisinių nuostatų turinį, sprendžiant asmens teisės į kompensacijas klausimą, turi būti vertinama teisės aktuose apibrėžtų sąlygų visuma, t. y. asmens deklaruotos gyvenamosios vietos ir faktinio gyvenimo, kuriame deklaruota asmens gyvenamoji vieta, sąlygos. Todėl, vadovaujantis aukščiau nurodytais argumentais bei teismų praktikos išaiškinimais,

Komisija sprendžia, jog vien ta aplinkybė, jog pareiškėjos sesers ir jos vaikų gyvenamoji vieta yra deklaruota pareiškėjos gyvenamuoju–deklaruotu adresu Name, vienareikšmiškai neįrodo, jog pareiškėjos sesuo su vaikais faktiškai gyvena kartu su pareiškėja pagal deklaruotą gyvenamąją vietą. Šiuo aspektu akcentuotina ir ta aplinkybė, kad Aktas buvo surašytas faktiškai nepatikrinus buities ir gyvenimo sąlygų vietoje, todėl nebuvo surinkta objektyvių duomenų, leidžiančių patikimai nustatyti, ar pareiškėjos sesuo su vaikais faktiškai gyvena Name.

Nagrinėjamu atveju, atsakovė nepateikė duomenų, jog vykdant Prašymo nagrinėjimo administracinę procedūrą ir priimant skundžiamą Sprendimą, vadovavosi Įstatymo 23 straipsnio 11 punkto bei 24 straipsnio 2 dalies nuostatomis ir atliko veiksmus, t. y., sprendžiant pareiškėjos teisės į kompensacijas klausimą, nustatyta tvarka rinko atitinkamą informaciją (kreipėsi dėl papildomos informacijos ir duomenų pateikimo, atliko buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimą taip kaip numatyta Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 8 punkte). Taigi, byloje nėra surinkta objektyvių ir pakankamų duomenų, leidžiančių daryti išvadą, kad pareiškėjos sesuo su vaikais faktiškai gyvena Name.

Sprendžiant dėl socialinės paramos skyrimo būtina ne tik formaliai taikyti pavienes konkrečias Įstatymo normas bet ir atsižvelgti į Įstatymo paskirtį, jame įtvirtintus socialinės paramos teikimo principus, tikslus bei įvertinti teisingumo ir teisėtumo aspektus.

Įstatymo 3 straipsnyje įtvirtinti socialinės paramos teikimo principai, tarp jų ir socialinio teisingumo ir veiksmingumo, kurie reiškia, kad pinigine socialinė parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, didinti motyvaciją integruotis į darbo rinką ir išvengti skurdo spąstų bei racionaliai naudojant turimus išteklius. Šio principo privalu laikytis, priimant sprendimus dėl socialinės paramos.

Kiekviena valdžios institucija yra saistoma bendrųjų, *inter alia* (be kita ko) konstitucinių, teisės principų (teisinės valstybės, teisės viršenybės, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.). Tinkamas, atsakingas valdymas, kaip ne kartą akcentuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų (žr., pvz., LVAT 2015 m. gruodžio 21 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015). Formaliai ir biurokriškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos nesiderina su gero administravimo principu (žr., pvz., LVAT 2021 m. kovo 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1359-520/2021 ir kt.). Gero administravimo principas yra platus, savyje talpinantis ne vieną įvairaus pobūdžio (materialinio, procedūrinio) imperatyvą, jų tarpe ir administracinio teisinio santykio šalių bendradarbiavimą bei pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai (LVAT biuletenis Nr. 30, 2016, p. 467, 470).

Atsižvelgiant į visas aptartas aplinkybes, konstatuotina, jog atsakovė, sprendama klausimą dėl pareiškėjos teisės į kompensacijas, nesiėmė aktyvių veiksmų, siekiant kiek įmanoma tiksliau nustatyti visas aplinkybes (įrodymus), reikšmingas, sprendžiant kompensacijų skyrimo klausimą ir tokiu neveikimu pažeidė bendrą pareigą tinkamai ir efektyviai įgyvendinti aktualaus teisinio reglamentavimo nuostatas bei gero administravimo principą ir nesilaikė visų Įstatymo aktualių nuostatų. Šiuo atveju, atsakovė Sprendimo priėmimo pagrindą nurodė Įstatymo 20 straipsnio 6 dalį, tačiau kaip nustatyta, raštu nesikreipė į pareiškėją dėl papildomų duomenų pateikimo. Be to, atsakovė nusprendė, jog pareiškėja neturi teisės į kompensacijas dėl to, kad su ja gyvena kiti asmenys (sesuo su vaikais), deklaruavę savo gyvenamąją vietą Name, privalo tokį sprendimą tinkamai argumentuoti (motyvuoti), tai yra neturi kilti abejonių dėl to, ar asmuo (sesuo su vaikais) nuolat gyvena / negyvena kartu su pareiškėja, kuri kreipėsi su Prašymu skirti socialinę paramą (kompensaciją). Taip pat byloje nėra duomenų, kad buvo atliktas pareiškėjos buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimas vietoje. Dėl visų nurodytų trūkumų skundžiamas Sprendimas yra neteisėtas ir naikintinas, o atsakovė įpareigotina pareiškėjos pateiktą Prašymą nagrinėti iš naujo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos (duomenys neskelbtini) skundą tenkinti.
Panaikinti Širvintų rajono savivaldybės administracijos 2026 m. sausio 19 d. sprendimą Nr. 42.
Įpareigoti pareiškėjos 2025 m. lapkričio 11 d. prašymą dėl būsto šildymo išlaidų kompensacijos nagrinėti iš naujo.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Ingrida Sabaliauskienė

Komisijos nariai

Eglė Bilevičiūtė

Žydrūnas Plytnikas